

Suomen Itämeren alueen strategia

Suomen Itämeren alueen strategia

VISIO

Puhdas Itämeri ja elinvoimainen meriluonto ovat turvattu ja kestävästi hyödynnetty voimavara. Itämeren alue kasvattaa osaamistaan ja hyödyntää resurssejaan toimien kestävä kehityksen edelläkävijänä. Itämeren alue on vakaa ja turvallinen.

SUOMI TOIMII AKTIIVISESTI, JOTTA ITÄMEREN ALUE ON

- Maailmanlaajuisesti edelläkävijä bio- ja kiertotaloudessa
- Verkottunut, innovatiivinen, kilpailukykyinen ja uuden teknologian hyödyntämisen kärjessä
- Malliratkaisujen tuottaja turvalliseen ja puhtaaseen merenkulkuun, meriteollisuuteen ja merellisen ympäristön kestävään käyttöön.

Itämeren alue

Itämeren alueen vahvuudet

- vakaus, pienet hyvinvointierot
- koulutustaso
- keskinäisen yhteistyön perinne
- innovatiivisuus, ketteryys uuden teknologian käyttöönotossa
- Itämeren ekosysteemipalvelut

Itämeren alueen haasteet

- meriympäristön tila
- ilmaston lämpeneminen
- merikuljetusten kasvu
- turvallisuustilanne, meriturvallisuus
- kaupungistuminen, maaseudun muuttotappiot
- väestörakenteen muutos
- muutospaineet EU:ssa

Itämeren alueen mahdollisuudet

- sininen kasvu, ml. sininen biotalous
- bio- ja kiertotalous: esim. 2/3 EU:n metsistä
- energiaverkot, uusiutuva energia
- liikenteen ja tietoliikenteen solmukohta
- meriturvallisuuden ja viranomaisyhteistyön suunnannäyttävä
- innovatiivinen, verkottunut yritystoiminta
- yhteys arktiseen

Muutoksesta mahdollisuus

Kestävä sininen kasvu

- Meriympäristön hyvä tila kestävä sinisen kasvun edellytyksenä
- Meriosaaminen
- Meriteollisuus
- Sininen biotalous
- Matkailu
- Merialuesuunnittelu

Edelläkävijä bio- ja kiertotaloudessa

- Ravinteiden kierrätys
- Hallitut materiaalikierrot
- Muovit ja meren roskaantumisen
- Haitalliset aineet
- Uusiutuva energia

Itämeren alueeseen kytkeytynyt Suomi

- Logistiikka- ja liikenneyhteydet
- Tietoliikenneyhteydet
- Älykkäät energiaverkot
- Huoltovarmuus

Turvallinen Itämeri

- Kokonaisturvallisuuden toimintamalli
- Aktiivinen meri- ja lentoturvallisuus
- Kansalaisturvallisuus
- Tehokas viranomaisyhteistyö

Innovaatiot ja kilpailukyky

- Pk-yritysten verkostot ja yrityskehittämöt
- Digitaalisuus
- Tutkimus ja koulutus

Yhteistyö ja vaikuttaminen

- Itämeren alue vahvana globaalina vaikuttajana ja edelläkävijänä
- Aktiivinen toimija EU:ssa: EUSBSR, rahoitus
- Yhteistyökanavat (CBSS, PU, HELCOM, PMN)
- Maakuntien ja kaupunkien yhteistyö sekä kansalaisjärjestöjen rooli

Kestävä sininen kasvu

- edellytyksenä **meriympäristön hyvä tila**
- meri- ja vesiosaamisen kehittäminen, esim. tutkimus, Suomen meritietoportaali
- meriteollisuuden kilpailukyky, puhtaat ratkaisut, koulutus
- autonomisen meriliikenteen edelläkävijä, testausalue
- sinisen biotalouden liiketoimintamahdollisuudet
- kestävä matkailu

Merialuesuunnittelulla Itämeren kestävään käyttöön

- 2021 suunnitelmat: eri käyttömuotojen kestävä kehitys ja kasvu, meriympäristöjen hyvä tila
- Yhteistyö Itämeren ja EU-maiden kanssa
- Vedenalaisen luonnon inventointi
- Merenpohja- ja syvyystietojen omistajien ja käyttäjien yhteistyö

Edelläkävijä bio- ja kiertotaloudessa

- ravinteiden kierrätys vähentää meren kuormitusta, uudet keinot, hiilen sitominen
- hallitut materiaalikierrot
- Itämeren roskaantumisen vähentäminen, esim. mikromuovit
- haitallisten aineiden mereen pääsyn estäminen
- uusiutuva energia

Kuva: John Nurmisen säätiön Lähikala-hanke

Itämeren alueeseen kytkeytynyt Suomi

- solmukohta: liikenne ja tietoliikenne
- älykkäät liikenneketjut, yhteen toimivuus
- merenkulun automaatio
- TEN-T pohjoiseen
- selvitys Helsinki-Tallinna-tunnelista, Jäämeren radasta jatkona Rail Balticalle
- satamien kehittäminen
- älykkäät energiaverkot
- huoltovarmuus

Turvallinen Itämeri

- kokonaisturvallisuuden toimintamalli
- aktiivinen meri- ja lentoturvallisuus, valvonta, varautuminen, moderni monikäyttöinen kalusto, yhteistyö
- kansalaisturvallisuus, digitaaliset palvelut
- tehokas viranomaisyhteistyö pelastusalalla ja rikollisuuden torjunnassa

Innovaatiot kasvun vauhdittajina

- viennin ja kansainvälistymisen kanava pk-yrityksille
- kaupunkiverkostot, kasvuvyöhykkeet
- yrityskiihdyttämöiden yhteistyöllä vahvempi globaali asema
- digitaaliset sisämarkkinat, rajat ylittävät palvelut
- osaaminen kivijalkana, korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyö

Yhteistyö ja vaikuttaminen

- Yhteinen globaalivaikuttaminen, esim. IMO
- EU-politiikat, esim. liikenne, energia-, maatalous-, kalastus-, meripolitiikka
- EU:n lainsäädäntö ja rahoitus, olosuhteiden huomioon ottaminen, bio- ja kiertotalousrahoitus
- Alueellisen (Interreg) ja rajat ylittävän yhteistyön (CBC) rahoituksen jatkaminen
- EU:n Itämeren alueen strategia (EUSBSR)

Yhteistyöfoorumit

- Itämeren valtioiden neuvosto CBSS: poliittinen dialogi, ministerikokoukset
- Pohjoinen ulottuvuus:
ympäristöyhteistyöhankkeiden jatkaminen
(musta hiili)
- HELCOM: uusi Action Plan 2021- vähintään sama kunnianhimon taso kuin 2007-2121, uudet uhat
- Pohjoismaiden Ministerineuvosto
- Maakuntien, kuntien ja kansalaisten rooli